

Tionde roten, tomt 18

Kvarteret Göta Kanal

Tjugoandra roten 1637–57v

Klädespressar- eller

Tolfte roten 1657h–1670

Kvarnbergsgatans södra sida

Brita Arfueds 1637: 1 mtl 10.18?

Gustavi tomtöreslängd: Var tidigare en av Christian Plüss tomter. Anders Olsson besökare på tulljakten 1681: Kan det vara den Anders Olsson, som köpte tomt av Christian Plüss (se 10.17)?

Denna tomt är svårutredd och de säkra anteckningarna börjar först med

Bengt Börgesson

1679–96–1705 Gustavi tomtöreslängd 1676 1 tomt 1696 ½ tomt

Man kan inte frigöra sig från misstanken, att denne Bengt Börgesson är identisk med *Bengt Bergesson i Högen* (se 8.30), vilken just omkring 1678 miste sin tomt och sitt bryggeri. Albrecht Hunter uppbjöd första gången 19.10.1678 (?) Bengt Börgesson bryggares gård, som han tillhandlat sig av dennes kreditorer för 96 rdr.

Omkring sekelskiftet 1700 hade Bengt Börgesson mist sin hustru *Catharina Siwersdotter*. I brev den 1.3.1701 omtalade han, att *styrmannen Erik Nilsson* hade utlöst pigan *Karin Pettersdotter* ur hennes *fjärdepart* i gården enligt köpebrev 22.7.1699. Erik Nilsson hade också löst en del av Bengt Björssons lån och botat bristfälligheter. Bengt skulle bebo stugan uppe i gården med inkvarteringen samt nattstugan däröver och Erik Nilsson husen åt gatan. – Hos Bengt Börgesson bodde 1702 *Israel Ekman*. 1705 omtalas Bengt Börjes änka.

Eftersom Bengt Börgesson 1676 hade en en hel tomt och 1696 bara en halv bör han ha sålt den ena halvan till

Joen Hall konstapel

1681–

vars änka uppträder här med en halv tomt 1696.

Den 31.8. och 20.9.1696 besvarade sig *Anders Larsson Staaf* (se 10.18) över *Jon Tores* (antagligen *Jon Halls*) änka *Britta Töresdotter*, som ämnade uppföra olaga byggnad på hans svärföräldrars tomt. Joen Halls änka hustru Brita Töresdotter pantsatte den 22.3.1698 hus på Bergsgatan vid Lilla Bommen mellan Jacob D Pleutz å östra och Olof Borg Constapels hus och gård på västra sidan. Likaså pantsatte hon 1702 hus vid Lilla Bommen mellan borgaren Jacob Danielsson i öster och konstapel Olof Borgs gård i väster. Detta år bodde *Swen Wallman* hos änkan, 1705 (sista året?) *Joen Pottmakare*.

Joen Halls änka med dotter *Annika Hall* redovisas 1715–17 9.54– Dottern blir senare gift med *bokbinderifrimästare Jonas Lundberg*.

Skepparen Sven Stoor (som svarade för en hel tomt, ej som Bengt Börgesson och Joen Hall för halva) lät den 6.4.1705 lagbjuda hus och gård mellan Anders Andersson Bursles stadstjänares gård å östra och konstapeln O Borgs gård å västra sidan, som han köpt av *Anders Larsson Staaf* för 400 d smt. (Anders Andersson Bursle hade 9.5.1704 lånat av tyska fattigkassan och pantsatt hus och tomt på Kvarnbergsvallen mellan Anders Larsson i väster och herr Jacob Danielsson i öster.) Anders Larsson Staaf hade den 31.8. samt 16.9.1696 besvärat sig över Jon Tores (troligen identisk med Joen Hall) änka (Hustru Britta Töresdotter), som ämnade uppföra en olaga byggnad på hans svärföräldrars tomt. Anders Larsson Staf hade 1704 uppjudit Britta Torsdotters (Töresdotters?) halva gård, vilken han köpt för 60 daler och något förfallet intresse. – Sven Stoor bör ha övertagit både Bengt Börgessons och Joen Halls änkas tomter.

30.6.1712 (EIIa:24): Sven Stoor begärde att få slippa appellationspenningarna till fullföljande i hovrätten av hans rättsliga mellanhavande med *handelsmannen Johan Volrath von Lengerken* och *Magnus Månsson*. Dessa var redare och saken gällde skeppshandel.

Enligt skattningslängden 1715 var tomten värd 120 d smt, huset 280 och lösegendomen 100 d smt. I upphandlingslängden 1717 betecknas Sven Stoor och hans hustru *Margareta Danielsdotter* som fattiga. Där bodde också *löjtnant Knae* under militien och inhyses *Kerstin Andersdotter Lund*. Enligt krögerlängden ägde Sven Stoor 1717 *krogen Arboga*,

Skeppar Sven Stoors hus och gård på Kvarnbergsgatan utauktionerades den 25.10.1723 och inropades av rådman Bruhn för 502 d smt. Den skulle återlämnas om Stoor betalade sin skuld inom 8 dagar.

1724 kallas gården *rådman Abraham Bruhns* andra gård. Där bodde 1725–30 fattige *borgaren Anders Bornander* och 1733

Handelsman Johan Bornander

med gossen *Claes Månsson*. Gården kallas 1735 handelsmannen Johan Bornanders gård.

1737 *Borgaren och färgaren Anders Cederwall*

(se 10.19) angavs i en bouppteckning 1735 (1735:15) liksom *skomakaren Erik Löfgren* vara släkt till *borgaren Lars Erikssons* avlidna hustru *Maria Lundberg*.

Vid Askims och Östra Hisings häradsrätts höstting den 3.10.1737 behandlades frågan, att *Siur Carl Hallberg i Qwillebäcken* hade överfallits av borgaren och färgaren Anders Cederwall i Göteborg. På grund av häradsrättens utslag dömdes Cederwall att plikta, varför följden blev att färgemannen Anders Cederwalls hus och gård på Kvarnbergsgatan för de utdömda 15 d 21 öre böter uppbjöds första gången 20.2.1738.

Gården hade 1740 övertagits av

Borgaren Jon Gustafsson

Han var första gången gift med *Anna Andersdotter* efter vilken bouppteckning gjordes 30.3.1743, då han sades äga hus och tomt på Kvarnebergsgatan mellan Petter Pettersson i väster och stadsfiskaren Bengt Amundsson i öster, värt 400 d smt (Berg II:3–4, 435).

Själv efterlämnade Jon Gustafsson enligt bouppteckning den 4.11.1751 tillgångar uppgående till 1314:26 d smt och skuld uppgående till 1, 599 d smt. Trots detta fick arvingarna efter mannen 60 rdr eller 180 daler och *Börge Utfall* (gift m Jon Gustafssons halvsysters dotter) 22.16 eller tillsammans 202:16 d smt vilket enligt Berg (II:3–4, 477) visade, att bouppteckningsvärdet var för

lågt. Jon Gustafsson efterlämnade hus och gård på Kvarnbergsgatan (värderat 915 d smt), byggt efter 1746 års brand. En del överrum var oinredda. Hans hustru *Anna Hising* (död 24.3.1775) efterlevde och gifte om sig med

Borgaren Anders Österwall

som hade övertagit gården före 1755, vilket år han fick burskap som hökare den 25 maj. Vid boppteckningen efter Anna Hising den 16.10.1775 ägde han ett litet hus på Kvarnbergsgatan med en hel tomt mellan hökare Björkeroths änka och kamrer Bauer, dels bebyggd med sten, dels med bräder, värderat 1 600 d smt. Hans änka *Helena Frisk* avled barnlös den 11.4.1804. Men gården hade dessförinnan övertagits av

hökareänkan Britta Hallberg,

vars gård i tionde roten vid Klädespressargatan under nummer 18 belägna och för gäld utmäta och värderade hus från grunden av sten uppförd skulle utauktioneras på grund av skuld till hökareänkan Helena (Frisk-) Österwall. Efter ett uppskov utauktionerades gården för 700 rdr specie. till *stadstjänaren Anders Ahrenberg*, som svarade för gården 1800–07 (?).